

тамъ като отидатъ ще се подбиятъ и уморятъ. Да ги носели тогазъ? или като ни нападнатъ потеритъ, да плачатъ подиря ни като отстъпваме. Себе си ли да бранимъ или тѣхъ? По-добръ е слабичкитъ да ги върнимъ назадъ, защото не е игра, а куршуми ще ваятъ по насъ. Утрѣ, когато ни заградятъ потеритъ и запукатъ пушкитъ отгорѣ ни, тѣ ще оставятъ и пушки и ножове, а ще се свиватъ около насъ и на насъ ще прѣчатъ да не можемъ да хвърлиме и да биемъ потеритъ, че спорѣдъ тѣхъ и насъ ще уловятъ.“ Като свърши говорътъ си съ другитъ, които бѣха отдѣлени отъ четата, той повика момчетата, нарѣди ги и отбра тѣзи, които му се видяха негодни за четата, като имъ каза: „момчета вий се върнете да не загинете на праздно, защото не е за васъ работа да търпите такива мъки. Както съ васъ тѣй и безъ васъ.*) Идети си да не тѣглите спорѣдъ насъ.“ Възвърнатитъ прѣди да тръгнатъ казаха му: „молимъ та бай Стоиле да вървимъ съ дружината.“ Той трогнатъ отъ съжаление за младежитъ, изохка разлютенъ като издума: „които трѣбаше да излѣзатъ нѣма ги, ачи тѣзи млади момченца мислятъ, че на орѣхи ще играятъ. Жаль

*) Стоилъ вайвода никоги не приближаваше между момчетата. Неговото мѣсто никой не знаеше: ни дѣ стои деня, ни да лѣга ноща. Ако ствечерь го забѣлѣжваха на едно мѣсто, той правеше това нарочно за да знаятъ само неговото присѣствие. Но слѣдъ като попригнѣше, промѣняваше него мѣсто и отиваше тамъ, дѣто никой отъ дружината не помисляше. Нощя той обикаляше караулитъ да ли сѣхъ будни, тѣй и момчетата да ли сѣхъ прѣдпазливи е какво говорятъ за него. Той назорки ги издѣбваше, примѣкваше се срѣдъ тѣхъ безъ да го осѣтятъ и почне строго да ги глѣчи и да ги учи да бѣдятъ прѣдпазливи. Той издалечъ пазяше и наглѣдваше дружината си и не даваше нищо да прѣхвъркне. Денемъ не смѣеше никой да го наближи, а отдалечъ само даваше заповѣди и распорѣждаше кое какъ да върши дружината. Около него идваха, когато нищо още му се съобща. При него бѣха свободни да отиватъ: Иларионъ, Г. Тиховъ и Г. Дражовъ. Отъ сръмливитъ му гласъ треперяха момчетата.